

POHJANMAAN PELASTUSLAITOS
ÖSTERBOTTENS RÄDDNINGSVÄRK

Serviceivåbeslut 2018–2019

Korrigerade punkter

Innehåll

2.1.	Utvärdering av rådande servicenivåbeslut	3
2.3.	Utvärdering av verksamhetens behov och mål	4
2.5.	Slutsatser	5
3.1.1.	Styrning som hör till räddningsverksamheten	6
3.1.3.	Samarbete för att förebygga olyckor (del)	6
3.1.4.	Brandutredning	7
3.1.5.	Tillsynsuppdrag (del)	7
3.1.7.1.	Beredskap för dagliga situationer	8
3.1.7.2.	Beredskap för störningssituationer	9
3.1.7.3.	Undantagsförhållanden	9
3.1.8.	Räddningsväsendets anvisningar och planer	10
3.2.2.	Internationell verksamhet	10
3.2.3.	Stöd för beredskapsplaneringen	10

2.1. Utvärdering av rådande servicenivåbeslut

I utvärderingen av det rådande servicenivåbeslutet vill vi lyfta fram följande sakhelheter som har utvecklats eller tagits i användning:

- Bedömning av räddningsplaner för offentliga tillställningar.
- Bedömning av utredning om utrymningssäkerhet
- Säkerhetskommunikation
 - aktivt deltagande i riksomfattande kampanjer
 - sociala medier används
 - deltagande i lokala evenemang enligt årsklockan
- Samarbete för att förebygga olyckor 42 § (verksamhetsmodell för brandriskbostäder och myndighetssamarbete)
- Utvecklande av verksamhetsmodellerna för markanvändning och byggande
- Brandutredning
 - vi har följt riksomfattande teman (bl.a. utredning av bränder i anslutning till boende)
- Egenkontroll för småhus har tagits i bruk
- I tillsynen av företag och inrättningar har vi använt auditeringsmodellen för egen beredskap
- De uppsatta målen för aktionsberedskapstiderna har huvudsakligen uppnåtts
- För att upprätthålla en lägesbild har dejourerande brandmästarens arbetsuppgift utvecklats
- Mobilisering av specialfordon till hela området har utvecklats
- Funktionssäkerheten för larmanordningar för varning av befolkningen och mobila sådana har utvecklats samt byggande av ett reservkommunikationssystem har påbörjats
- Planer och anvisningar delvis uppdaterade
- Storolycksövningar förverkligats enligt planen

Vad gäller tyngdpunkterna i gällande servicenivåbeslutet kan konstateras att inverkan av olycksförebyggande arbete har framskridit.

Tillsynsplanen som grundar sig på riskbaserade brandsynergieintervaller i objekten är i bruk.

Med hjälp av säkerhetskommunikation har man eftersträvat att öka känslan av trygghet, upplysning för att främja boendesäkerheten och förbättra människors beredskap för olika olyckssituationer. Med hjälp av säkerhetskommunikationens årsklocka styr man information och upplysningsverksamhet under de olika årstiderna.

I räddningsväsendets beredskapsaktionstider har observerats utmaningar på Brändö och Korsnästågets områden. Även regionförvaltningsverket har begärt en utredning över aktionsberedskapstiderna och hur man kommer att möta utmaningarna i framtiden, och till vilka åtgärder räddningsverket har skridit. Delvis har man mött aktionsberedskapsutmaningarna genom att effektivera startberedskapen från Vasa station, men detta har inte ensamt räckt till.

Räddningsverket har deltagit i utvecklandet av kommunernas säkerhetsplaner i samarbete med andra ansvariga myndigheter och sektorer.

Förbättrande av räddningsberedskapen och personalens funktionsförmåga

Vad gäller redskap och utrustning i räddningsverksamheten, så har vi framskridit enligt planerna. Tunga fordon har förnyats med 2–3 fordon årligen. För övriga redskap har man framskridit enligt ekonomin något så när enligt planerna.

Vi följer upp nationella projekt och eftersträvar att utnyttja dessa för den egna personalen. Vi har emellertid satsat på verksamhet för att upprätthålla arbetsförmågan, bl.a. med TYKY-verksamhet riktad till 40–60-åringar.

I testning av funktionsförmågan har vi använt det riksomfattande Fire Fit-testningssystemet.

Säkrande av räddningsverkets ställning och samarbete med kommuner och andra myndigheter i en föränderlig verksamhetsmiljö.

Vi har fortsatt med att stöda kommunernas beredskapsplanering och samarbetet med kommunernas beredskap har framskridit. Kommunernas beredskapsplaner har utvecklats under den här servicenivåbeslutsperioden.

Vi medverkar aktivt i regionförvaltningsverkets lokala beredskapskommittéarbete.

Räddningsverket har fortsatt att producera prehospital akutsjukvård på basis av samarbetsavtalet. Vi har fortsatt med trygghetstelefontjänsten med de kommuner som har avtal om att tjänsten ska produceras.

2.3. Utvärdering av verksamhetens behov och mål

En betydande del av räddningspersonalresursen består av frivilliga brandkårer och avtalspersonal. Räddningspersonalens antal, funktionsförmåga och upprätthållande av kunskapen är stora utmaningar för att ordna verksamheten under den kommande servicenivåperioden. Att arbetsplatser koncentreras till tillväxtcentra kan ha en försvagande inverkan på beredskapen. Med tanke på den inverkan av de samhälleliga strukturförändringar som är under beredning kommer frivilligsektorns utnyttjande i räddningsväsendets beredskap att utvärderas.

Utvecklandet av de nationella projekten för säkerhetsmyndighetsnätverket (TUVE) och fältledningssystemet (KEJO) orsakar ekonomiska utmaningar.

Områdets risker och struktur samt ändringar i social- och hälsovården ger upphov till ny utvärdering (Landskapsreformen).

Samarbetet mellan räddningsverken utvecklas och övervägs från fall till fall gällande ledning av räddningsverksamheten, utbildning och resursanvändning samt krävande planerings- och tillsynsuppgifter som kräver specialkunnande.

Det är nödvändigt för Österbottens räddningsverk att utnyttja räddningsverkens partnerskapsnätverk för skapande av enhetliga verksamhetsmodeller och utvecklande av räddningsväsendet.

2.5. Slutsatser

Ändringsbehovet av organisationsstrukturen granskas ur synvinkeln att rikta räddningsväsendets kunskapsresurser. Föremål för granskningen är ledning av organisationen, reaktionsförmåga och att rikta resursernas kunskap på nytt.

I granskningen bedöms med hjälp av ledande genom kunskap och riskanalys även brandstationernas behov och eventuella byggnadstekniska lösningar. Dessutom har man beredskap att centralisera/öka ordinarie personal på områden där aktionsberedskapen inte kan genomföras med andra åtgärder.

Då personalen åldras och förtidspensionering medför utmaningar för att upprätthålla och förbättra beredskapen samt för ekonomin. Utmaningen har delvis hanterats under föregående servicenivåbeslutsperiod, men utvecklande av kunnandet fortsätter planenligt på basis av behovskartläggning.

Lagstadgade ändringar för tillsynen och ökade krav på tillsynens kvalitet och mängd ger upphov till att rikta resurserna på nytt. Dessutom eftersträvar vi att beakta karriärstegen för räddningspersonalen som åldras när resurserna inriktas.

Räddningsverksamheten utvecklas genom bedömning av hot och riskrutor/objekt på basis av hur de nås. Vi observerar räddningspersonalens funktionsförmåga (grundkunskap och kondition). Bland annat krävande räddningsdykningsuppdrag kräver ny bedömning av principerna för användning av resurserna på stationsgruppernas brandstationer. Stationsklassificeringen styr investeringarna, utbildningen och rekryteringen i uppbyggnaden av räddningsverksamhetens beredskap och funktionsförmåga.

I de utmaningar aktionsberedskapstiderna ställde (På Brändö och Korsnäståget i Vasa) svarar man med "Hali"-trafikljussystemet, som ger förtur. Stadsplaneringsplanerna för Vasa och Korsholm samt traktens utveckling kräver att brandstationsnätverket kompletteras på Vasas södra områden. En brandstation skulle svara mot de utmaningar aktionsberedskapstiden ställer på Korsnästågets område.

Ökat stöd och samarbete för att utveckla kommunernas beredskap ger upphov till att öka resurserna.

Då resurserna för andra myndigheter (polisen, gränsbevakningsväsendet, nödcentralerna) riktas på nytt och skyldigheterna från annan lagstiftning ökar kommer det att orsaka mera uppgifter och kostnader för räddningsväsendet.

Vasa sjukvårdsdistrikts servicenivåbeslut och samarbetsavtalet för prehospitala akutsjukvården som är uppgjort på grundval av det bestämmer servicenivån och dess kostnader.

3.1.1. Styrning som hör till räddningsverksamheten

Beslut om centrala åtgärder för att nå målen

- Räddningsverket genomför styrning som hör till räddningsväsendet med hjälp av upplysning och rådgivning, i räddningsverkets utbildningsutbud och i anslutning till tillsynsåtgärder enligt tillsynsplanen.
- I styrningen framhäver räddningsverket i synnerhet räddningsplanering, räddningsplanering för offentliga tillställningar, utredningar om utrymningssäkerheten, anmälningar enligt 42 § i räddningslagen (bl.a. brandriskbostäder), tillfällig inkvartering och kvaliteten på dokument i anslutning till räddningsverksamhetens anordningar samt kemikalietillsynen, så att de styr fastigheternas ägare och verksamhetsutövarna att utveckla säkerhetskulturen.

3.1.3. Samarbete för att förebygga olyckor (del)

Beslut om bedömning av målen och förverkligande av myndighetssamarbete

- Räddningsverket deltar i verkställandet av strategin för den inre säkerheten genom att delta i sådant myndighetssamarbete som är ändamålsenligt för räddningsväsendet
- Räddningsverkets tyngdpunkt i säkerhetssamarbetet är samarbete i anslutning till boende och i synnerhet äldre människor som bor hemma samt avvärijande av skadegörelse.
- I planering och verkställande av räddningsverkets tillsyn samt säkerhetskommunikation observeras säkerhetsutmaningarna och samarbetsbehovet för regional och lokal säkerhetsplanering.
- Räddningsverket följer utvecklingen av olycksfall, -antal och -typer enligt uppgifter från Institutet för hälsa och välfärd när utvecklande av riskbilden på eget området granskas.
- I anslutning till tillsyn av markanvändning och byggande kan räddningsverket vid behov ge expertutlåtanden i anslutning till räddningslagen. Genom det kan vi exempelvis påverka konstruktiv brandsäkerhet, hur räddningsverkets funktionsförutsättningar verkställs samt beakta speciella riskobjekt i planläggningen och övrig planering.
- Räddningsverket deltar som expert i konstruktiv brandsäkerhet och tillsynen av konstruktivt befolkningsskydd i samband med bygglovsförfarandet
- räddningsverket förrättar ibruktagningssinspektion av skyddsrum
- Räddningsverkets samarbetspraxis och tyngdpunkter för förebyggande av olyckor planeras i räddningsverkets tillsynsplan som uppdateras årligen.
- Räddningsverkets ledningsgrupp bedömer hur myndighetssamarbetet verkställs på grundval av uppgifter som samlas från resurs- och olycksstatistiksystemet PRONTO när de behandlar uppdateringen av den årliga tillsynsplanen och säkerhetskommunikationens årsplanering.

3.1.4. Brandutredning

Beslut

- Räddningsverket utför brandutredning enligt sina egna anvisningar. Anvisningarna följer riksomfattande teman.
- Man strävar efter att klarlägga antändningsorsaken för alla byggnads- och terrängbränder.
- Arbetsinsatsen för brandutredning som hör till räddningsverket är 0,2 årsverken. Arbetsmängden består av riksomfattande temautredningar och upprätthållande utbildning. Uppskattningen av årsverket baserar sig på medeltalet av antalet brandutredningar årligen.

3.1.5. Tillsynsuppdrag (del)

Beslut om grunder och mål för tillsynen

- Som risker betraktas hot som riktas mot liv, egendom, miljö och kulturvärden.
- I räddningsverkets tillsynsplan bestäms hur tillsynsarbetet som hör till räddningsmyndigheten definieras, upprepas och verkställs. Tillsynsplanen uppdateras årligen.
- I inriktningen av tillsynsarbetet beaktas olyckshot och den inverkan som tillsynsarbetet har. Tillsynen inriktas speciellt på följande målgrupper:
 - objekt som är i heldygnsanvändning där det bor eller vårdas människor som har försvagad förmåga att rädda sig på egen hand samt inkvarteringsbyggnader, internat mm.
 - undervisningsbyggnader och daghem. Objekt där sannolikheten för att det ska uppstå en brand och att den sprids inte är särskilt stor, men personantalet ofta är stort eller annars måste beaktas (exempelvis daghem, skolor, andra läroinrättningar mm.)
 - samlings- och affärsutrymmen. Objekt där en brand kan spridas till ett omfattande område och orsaka speciellt stor fara för personsäkerheten eller avsevärda egendomsskador (exempelvis köpcentrum, varuhus, restauranger, offentliga samlingsbyggnader samt offentliga tillställningar som kräver en räddningsplan).
 - industri- och lagerbyggnader. Objekt där sannolikheten för brand eller annan olycka är avsevärt högre och inverkan av följderna stora (exempelvis mekanisk träindustri, energiproduktion mm.).
 - lantbruksbyggnader. Lantbruksobjekt där sannolikheten för brand eller annan olycka är avsevärt högre och inverkan av följderna stora (exempelvis objekt där det krävs miljötillstånd av regionförvaltningsmyndigheten eller kommunen).
 - övriga byggnader. Betydande objekt där man använder farliga kemikalier eller explosiva varor där en olycka kan orsaka speciell fara för de som arbetar på området eller bor, arbetar eller vistas i närheten. Kulturhistoriskt betydande objekt där det finns risk för betydande skadegörelse och/eller där det är svårt att få kontroll över en eldsvåda.
- Grundläggande tillsyneintervall för bostadsbyggnader är 10 år. I tillsynsplanen kan tillsynsintervallen planeras att vara kortare eller längre när medvetenheten om riskhanteringen i anslutning till bostadsbyggnader ökar.
- För fritidsbostadshus och objekt som kan jämföras med dem bestäms ingen tillsynsintervall. Tillsynen av brandsäkerheten i objekten genomförs vid behov i samband med i tillsynsplanen

årligen bestämd egenkontroll, temasyner, extra brandsyner eller åtminstone med säkerhetskommunikation som ger anvisningar om egen beredskap.

- Räddningsverket kan enligt övervägande som en del av tillsynsplaneringen ta i bruk nya former av tillsyn om de är motiverade. Motivering för att dem i bruk är inverkan, effektivitet och ekonomi.
- Enligt räddningslagen kan vi ta ut en avgift för åtgärder enligt tillsynsplanen. Direktionen för Österbottens räddningsverk fattar beslut om avgiften.
- Vi följer upp kvartalsvis hur Österbottens räddningsverks tillsynsplan verkställs.

Räddningsverksamheten

3.1.7.1. Beredskap för dagliga situationer

Beslut

- Målet för uppdrag på riskrutorna I–III är 80 % och dessutom förverkligas räddningsverksamhetens aktionsberedskap till 80 %, emellertid så att båda målen förverkligas till 50 %. Sida 42 ersätts med bilaga, riskrutorna I–III och med beskrivning av hur rutorna nås.
- Ingen aktionsberedskapstid har bestämts för uppdrag i IV-riskrutorna. Ifall den kalkylerade tiden för att få hjälp är över 40 minuter framhäver vi med hjälp av säkerhetskommunikation den egna beredskapens betydelse för området boende/företag samt ökar från fall till fall (vid behov) tillsyn och rådgivning i riskobjekten
- Aktionsberedskapstidsmålet för räddningsverksamheten i medeltal för olyckor som bestäms enligt riskklass är 15 min oberoende av riskklasser.
- Beredskapen för räddningsverkets dejourerande chef (Pohjanmaa P20) och brandmästare (Pohjanmaa P30) omfattar hela räddningsområdet. Med räddningsmyndighetsdejouren säkras att räddningsverksamheten alltid leds av en räddningsmyndighet och situationsplatsens ledare i regel är räddningsmyndighet.
- En lednings-/lägescentral som hör till räddningsverksamhetens ledningssystem grundas enligt situationen. Dejourerande brandmästaren upprätthåller hela räddningsområdets lägesbild.
- Planeringen av räddningsområdets beredskap styrs av områdets risker. Vi kan bemöta riskerna med brandstationsnätverket och funktionsförmågan för deras resurser. Beredskapen i andra räddningsområden utnyttjas enligt räddningslagen.
- För att förbättra aktionsberedskapstiderna fäster man uppmärksamhet vid brandstationernas starttider och utnyttjar Vasa stads "Hali"-trafikljussystem, som ger förtur. Dessutom utvecklas brandstationsnätverket och befrämjas byggandet av en brandstation på Vasas södra område.
- Beredskapen på Vasa brandstation utnyttjas på hela räddningsområdet i lednings- och räddningsdykningsuppdrag samt med specialredskap.
- Räddningspersonalen inklusive frivilliga och avtalspersonal upprätthåller de grundkunskaper och den funktionsförmåga som deras uppgifter kräver.
- När det är fråga om räddningspluton och större uppdrag i räddningsdykning eftersträvar vi att ha tre aktiva rökdykarpar och skyddspar redo inom en timme från att första räddningsgruppen har påbörjat räddningsverksamheten på olycksplatsen. På motsvarande sätt är målet att ha ett arbetspar och skyddspar vid kemdykning.
- På basis av riskidentifiering upprätthåller vi beredskap för att utföra yrträddning på bestämda stationsgrupper/stationer, vattenräddningsberedskap nivå III. På området för Vasa stationsgrupp upprätthålls nivå II vattendykningsberedskap som utnyttjas på hela räddningsområdet.

- Omfattningen av fasta larmanordningar för varning av befolkningen och deras funktionssäkerhet utvecklas enligt planen. Dessutom säkerställs tele- och larmkommunikation till centrala brandstationer i händelse av störningar i VIRVE-nätet.

3.1.7.2. Beredskap för störningssituationer

Beslut

- I beredskapen för en storolycka planeras resurserna enligt områdets hot och risker samt funktionsförmåga att motsvara minst en räddningsformation (två räddningskompanier).
- Enligt planen för störningssituationer och storolyckor grundas en räddningssammanslutning och dess ledningssystem inom två timmar efter att första enheten har tagit emot larmet.
- Evakueringsplanen granskas och uppdateras för störningssituationer.
- Planerna för störningssituationer och storolyckor granskas och uppdateras för varje servicenivåbeslutsperiod.
- P30 eller P20 grundar en läges-/ledningcentral inom en timme enligt situationen enligt planen för räddningsverksamheten.
- Räddningsverket ordnar årligen 2–3 övningar för storolyckor och störningssituationer.
- Handräckning till en annan myndighet ges enligt vad som räddningslagen förutsätter. Räddningsverket deltar med personal och materiel i handräckningsuppdrag enligt det som lagen förutsätter genom att noggrannare komma överens om det med samarbetsmyndigheterna.

3.1.7.3. Undantagsförhållanden

Beslut

- För varning av befolkningen upprätthåller vi fasta och mobila larmanordningar.
- Räddningsverket upprätthåller en evakueringsplan och beredskap att förflytta befolkning som är i fara från faroområdet. Evakueringsplanen integreras med i kommunerna utarbetade planer eller planer som ska utarbetas för underhållet av den evakuerade befolkningen. Nyckelpersonerna i kommunerna inskolos i evakueringsplanens ändrade innehåll samt för att upprätthålla kunskapen i samband med personbyten. I samband med brandsynerna övervakar vi de reserverade evakueringsutrymmenas användbarhet.
- Räddningsverket gör nödvändiga avtal om villkoren och förfaringssätten beträffande räddningsväsendets samarbete med olika samfund och uppdaterar samarbetsavtal som är i kraft under servicenivåbeslutsperioden.
- Räddningsverket sköter om räddningsverkets beredskap inför undantagsförhållanden och utbildning i anslutning till det samt reserverar personal för hela räddningsverkets område. Reservationen av personer till formationerna och reservationen av byggnader granskas regelbundet.
- Räddningsverket utrustar räddningsformationerna som grundats för befolkningsskyddet och avsnittscentralens personal. Vi fortsätter samarbetet med organisationer som ordnar utbildning inom befolkningsskyddet.
- Räddningsverket fortsätter att göra materialanskaffningar enligt anskaffningsplanen som ingår i beredskapsplanen.

- Räddningsverket sköter om beredskapen för undantagsförhållanden genom att upprätthålla skyddsrumsbereidskapen. Räddningsverket anpassar räddningsverkets och kommunernas beredskapsplanering. Räddningsverkets beredskapsplanerare fungerar som räddningsverkets kontaktperson och expert i den beredskapsplanering och det befolkningsskydd som kommunerna svarar för.

3.1.8. Räddningsväsendets anvisningar och planer

Beslut

- Räddningsverket tryggar kontinuiteten för den egna verksamheten med räddningsverkets beredskapsplanering. Planen uppdateras årligen och uppskattad arbetsinsats är cirka 0,2 årsverken.
- Dejourpersonalen upprätthåller nödvändiga anvisningar och planer som behövs i anslutning till räddningsverksamheten och beredskapen. Uppskattad arbetsinsats cirka 0,3 årsverken.

3.2.2. Internationell verksamhet

Beslut

- Räddningsverkets personal kan delta i utbildning och uppgifter för civil krishantering om krishanteringscentralen svarar för utbildningens kostnader och för deltagande personalens kostnader.
- Om man anser att utbildningen har betydelse för att förbättra räddningsverkets beredskap kan räddningsverket delvis delta i utbildningskostnaderna.
- Personer utbildade för verksamheten kan delta i internationella uppdrag med krishanteringscentralens kostnadsansvar.
- Samarbetet utvecklas och upprätthålls på Kvarkenområdet mellan myndigheter i Finland och Sverige. (MIRG Åbo/Helsingfors och KBV samt helikoptern i Umeå)

3.2.3. Stöd för beredskapsplaneringen

Beslut

- Räddningsverket stöder som expert kommunernas beredskap och beredskapsplanering
- För stöd och samarbete med kommunernas beredskapsplanering görs ett samarbetsavtal som lagen förutsätter.
- Räddningsverket stöder vid behov beredskapen för företag och samfund.
- Räddningsverkets beredskapschef fungerar som kontaktperson och expert i beredskaps- och skyddsrumspaneringen tillsammans med kommuner, företag och samfund.